

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	денна/заочна	Навчальний рік/семестр	2023/2024 II/3 семестр
-----------------------------	-----------------	-----------------------	---------------------	-------------------------------	---------------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	ОСНОВИ НАУКОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Кафедра	Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти
Освітня програма	012 Дошкільна освіта
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/практичні/семінарські/лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): Кількість кредитів: 3 Лекції: 12 Практичні (семінарські) заняття: 12 Самостійна робота: 54 Вид контролю: екзамен
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Поллої К. Д. доктор філософії e-mail: pallay.katalin@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Загальні основи педагогіки та вступ до педагогічної майстерності, Історія та теорія педагогіки
Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисципліни	Анотація дисципліни. Дисципліна спрямована на підготовку майбутнього педагога дошкільної освіти до оволодіння студентами теоретичними основами методології та методики науково-педагогічних досліджень, розвиток у них наукового мислення та підготовку до здійснення науково-педагогічних досліджень; опанування тем, щодо методології, методів та принципів наукового дослідження, навчально- та науково-дослідної роботи студентів, інформаційного забезпечення наукової роботи, підготовки рефератів як форми науково-дослідницької роботи здобувачів вищої освіти, технологій виконання та захисту кваліфікаційної роботи, загальних понять про методику та методи наукових досліджень, характеристики сучасних понять «академічна

добросесність/академічна недобросесність», технології написання наукових тез.

Мета: оволодіння студентами теоретичними основами методології та методики науково-педагогічних досліджень, розвиток у них наукового мислення та підготовка до здійснення науково-педагогічних досліджень; набуття компетентностей відповідно до освітньої програми.

Завдання дисципліни:

- засвоєння основних методологічних понять і категорій, що стосуються науково-педагогічних досліджень;
- усвідомлення сучасних методологічних підходів до вибору методики власного науково-педагогічного дослідження.
- виховання у студентів особистих якостей майбутнього педагога, дослідника; прагнення до самонавчання, самовиховання, самовдосконалення.

Компетентності.

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про

природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та

поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей

раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-04. Розуміти і визначати особливості провідної - ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-08. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з

особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПР-10. Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та

	<p>особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.</p> <p>ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.</p> <p>ПР-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.</p> <p>ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.</p> <p>ПР-21. Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>Основна тематика дисципліни: У результаті навчання студенти опановують теми:</p> <ul style="list-style-type: none">• Наука і наукові дослідження у сучасному світі <p>Методологія, методи та принципи наукового дослідження.</p> <ul style="list-style-type: none">• Навчально- та науково-дослідна робота студентів <p>Інформаційне забезпечення наукової роботи Підготовка рефератів як форми науково-дослідницької роботи здобувачів вищої освіти</p> <ul style="list-style-type: none">• Технологія виконання та захисту кваліфікаційної роботи• Загальне поняття про методику та методи наукових досліджень.• Характеристика сучасних понять «академічна доброчесність/академічна недоброчесність». Технологія написання наукових тез.
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Навчальні досягнення студентів із дисципліни: «ОСНОВИ НАУКОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.</p> <p>Шкала оцінювання: національна та ECTS</p>

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
64–74	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R_{дис}** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R_{НР}** (до 70 балів): **R_{дис} = R_{НР} + R_{АТ}**.

Відповіді на практичних заняттях (усна відповідь, відповіді на запитання викладача, презентація) – 30 балів.

Самостійна робота – 30 балів.

Залік – 40 балів.

Загалом – 100 балів.

До заліку допускаються студенти, які відвідували лекційні та практичні заняття, опрацювали рекомендований мінімум навчальних завдань, прозвітували про самостійну роботу, накопили 60 балів протягом одного семестру.

Важливою передумовою допуску до заліку є відпрацювання пропущених лекційних занять. Контроль проводиться, як правило, шляхом письмового виконання індивідуальних завдань із подальшою перевіркою їх викладачем та оголошення оцінки.

Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища Google Classroom.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу: «ОСНОВИ НАУКОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» застосовуються такі методи:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда;
- методи письмового контролю: модульна контрольна робота;
- методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз;

Для студентів заочної форми навчання передбачені години консультацій, а також постійний контакт через Classroom курсу.

Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	<p style="text-align: center;"><i>Політика щодо академічної доброчесності.</i></p> <p>Усі види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 80% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача.</p> <p>Положення про академічну доброчесність в ЗУІ Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ</p> <p style="text-align: center;">Методичне забезпечення</p> <ul style="list-style-type: none">• підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, наукові періодичні видання;• плани-конспекти лекцій, практичних занять; – індивідуальні семестрові завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи студентів;• мультимедійні презентації до навчальних занять; навчальні відеофільми.
Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси	<p style="text-align: center;">Основна література Базова</p> <ol style="list-style-type: none">1. Кузь В. Г. Організація педагогічного дослідження. Знання України, 2016. 48 с.2. Радченко І. А. Методологія і методика наукових педагогічних досліджень. Умань: УніверсУМ, 2019. 104 с.3. Радченко І. А. Теорія і практика наукових досліджень. Умань: УніверсУМ, 2021. 104 с.4. Чирва Г. Методологія та організація наукових досліджень / укладач Чирва Г. Умань: Візаві, 2018. 188 с.5. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень. Слово, 2019. 239 с.6. Babbie, Earl: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest, 2000.7. Eranus Eliza, Láng Sarolta, Máth András és Rácz Attila (2006): A kérdőíves adatfelvétel újabb módszerei: telefonos , számítógéppel támogatott és internetes adatgyűjtés http://tettconsult.eu/books/TelkutHTML/szovgyujtpdf/12-Lizi.pdf8. Erikson, Robert – John H. Goldthorpe: A kutatás elméleti alapja, adatai és stratégiája http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0010_2A_19_Tarsadalmi_retegzodes_olvasokonyv_szerk_Gecser_Otto/ch03s06.html9. Falus Iván (2004): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe Műszaki K.10. Heltai, E. – Tarjányi, J. (1999) A szociológiai interjú készítése. Adatfelvétel és módszertan. Tárki, Budapest. http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/html/a509.html11. Héra Gábor – Ligeti György (2005): Módszertan. Bevezetés a társadalmi jelenségek kutatásába. Osiris, Budapest.

Допоміжна

1. Гончаренко С. Методологічні особливості наукових поглядів на педагогічний процес. *Шлях освіти*. 2008. № 4. С. 2–10.
2. Гончаренко С. Методика навчального предмета. *Енциклопедія освіти*. Юрінком Інтер, 2008. С. 494–497.
3. Гончаренко С. Педагогічні дослідження: *Методологічні поради молодим науковцям*. Вінниця : ТОВ «Планер», 2010. 308 с.
4. Гончаренко С. Про фундаментальні і прикладні педагогічні дослідження, або «Не споруджують освіту на піску». *Шлях освіти*. 2010. № 2. С. 2–10.
5. Дічек Н. Герменевтика та діалогізм як засади оновлення методологічної бази історико-педагогічних досліджень. *Гуманітарні науки*. 2016. № 2. С. 14–19.
6. Зязюн І. А. Концептуально-методологічні та дидактичні підходи до наукового дослідження педагогічної освітньо-виховної проблематики: монографія. *Діагностика і розвиток педагогічної майстерності у професійних навчальних закладах*: колективна монографія. Педагогічна думка, 2007. С. 3–77.
7. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. Центр учбової літератури, 2018, 328с.
8. Коханко О. М. Основи науково-педагогічних досліджень. Хмельницький: ХНУ, 2020. 254 с.
9. Красноштан І. В. Основи наукових досліджень в біології. Умань: Жовтий, 2019. 131 с.
10. Курило В. С. Дисертаційна робота як форма педагогічного дослідження. Тернопіль, 2007. 78 с.
11. Лавриченко Н. Методологічні аспекти порівняльно-педагогічних досліджень. *Школа освіти*. 2016. №2. С. 17–23.
12. Надикто В.Т. Основи наукових досліджень. Херсон: Олді-Плюс, 2019. 267 с.
13. Ніколаєнко С. М. наукові дослідження в університетах – визначальний чинник зростання якості освіти. Прок-Бізнес, 2017. 175 с.

Інформаційні ресурси

1. Про Стратегію сталого розвитку "Україна – 2020" <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>;
2. Проект Закону України “Про освіту” http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=58639
- 3.6. Концепція Нової української школи <https://www.kmu.gov.ua › media › reforms › ukrainska-shkola-compressed>.
4. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>;
5. Про освіту <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;

- 6.«Про вищу освіту» (2014 р., зі змінами 2019 р.)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>;
- 7.Про національну доктрину розвитку освіти у ХХІ столітті
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>;
- 8.Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої освіти / Міністерствоосвіти і науки України. – 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>);
9. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти
<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>);
10. Державний стандарт початкової освіти : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennyaderzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
11. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://uapravo.net/data/base28/ukr28703/htm>.
12. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки [Електронний ресурс]. – [Режим доступу] : guonkh.gov.ua/content/documents/16/1517/Attaches/4455.pdf.
- 13.*Kérdőíves adatfelvétel szserv.socio.u-szeged.hu/HEFOP/Adatfelvétel/Adatfelvétel.doc*
- 14.Kontra József (2010): A pedagógiai kutatások módszertana
<http://mek.oszk.hu/12600/12648/12648.pdf>
- 15.Kontra Miklós (2004): A társadalomtudományi kutatások néhány etikai vonatkozásai
http://web.unideb.hu/~tkis/szemle_2004_3_kontra.pdf
- 16.Majoros Pál (2005): A kutatómódszertan alapjai. Perfekt Kiadó, Budapest
<http://www.ektf.hu/~novadam/szakdogakutatasmodszertan.pdf>
- 17.Mason, J. (2005): Kvalitatív kutatás. József Műhely Kiadó, Budapest.
- 18.Pintér Róbert – Kátay Bálint (2010): A hibrid adatfelvétel módszertani kihívásai
http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2010/2010_07-08/2010_07-08_723.pdf
- 19.Tudományetikai kódex Magyar Tudományos Akadémia Budapest, 2010
http://mta.hu/data/cikk/11/97/91/cikk_119791/etikai_kodex_net.pdf
- 20.Tudományos etika (Magyar Szociológiai Társaság)
http://www.szociologia.hu/tudomanyos_etika/